

P. 1472

JEsüren Nimeen.

Meidän Rapahdamme Kuolema

Syndisten edestä ja syndisten siasa,

Edespandu

Saarnasa wiidennen Actin

yli

Pitkänä Perjentaina

Ja

Yinä muiden Saarnain kansa Kuotfiri Kirjois-
tettu ja ulosannettu Herrasa edes renne-
heldä Kuningalliselta Howi-Saarnajalda
Mag. Anders Nohrborgilda siinä niin sy-
wällä hengellisellä wiisaudella kokonpan-
nusa Kirjasa, joka Kuotfiri kielesä kutsutan-
sen langennen Ihmisen Autuuden Järjestys,

Suomexi kääty

Bengt Zimmermannilda,

Kirkkoherra Nordingron Pitäjäsä.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ M:tis.

Stokholmisa,

Präntätty Kuningallisesta Suomalaisesta Präntisä,
Johan A. Carlbohmidla, 1780.

Imprimatur.

ad mandatum

N. INSULIN.

Stockh. Conf. Not.

Jesusen Nimeen.

Meidän Vapauttajamme kuole- masta syndisten edestä ja syndisten siasta.

§. 1.

Soska Salomo sanoo: että parempi on mennä murhe huoneeseen kuin ilohuoneeseen, niin hän puhuu yhdestä totudesta, kuin jokapäiväinen koettelemuskin meitä opetta. Ilohuoneesta saa se lihallinen mieli rauhindons, ja se joka siehää tahtoo ilman hengen saastuttamista uloskäydä, hänen pitää warsin wisun waarin itsestän ottaman. Mutta murhehuoneesta, ehkä paljo syndistä, lihallista ja turhaa menoa sinnekin nyt on sisälle päästetty, löyty kuitengin siinä siwusa jotain, kuin ihmiselle terweellisen peräänajatuksen anda taita; Salomo myös työpaneekin hyyn siihen: Siellä on kaikein ihmisten loppu, ja elävä paneekin sydämeensä. Saarn. 7: 3.

§. 2. Mutta jos se on ylös rakendawainen, että olla murhe huoneesta, niin on vielä hyödyllisempi, että olla saapuilla yhden ihmisen kuollessa: sillä silloin saadan vielä elävämmällä tavalla ja wäkewämmän

sydämen tunnon kansa nähdä kaikkein ihmisten loppua: ja koettelemus opetta, että ne kowimminkin sydämet heltyvät ja liikkuvat senkaltaisissa tiloissa. Ja erinomattain ei se taida olla ilman hedelmätä ja hyödytystä, että olla saapuilla yhden oikian Christityn kuollessa, ja nähdä, kuinga hiljaisna ja tytywäisnä, kuinga hywin valmistettuna, kuinga täytettynä Jumalan Hengen woimalla ja lohduituxella, ehkä toistans monen kiltwoituxen alla, monda pimiätä hetkeä wletettäisä, jotka enimmästi lopun lähestyisä selkenewät, hän waipu kuoleman uneen Wapahtajansa helmassa, ja menee lepoon työstänsä. Jos joku muu, niin totisesti yri tämän kaltaisen asia woipi saatta niitä, jotka sen päälle katsowat Bileamin kansa ulospuhkimaan: Minun sieluni kuolkan wanhurstecken kuolemalla, ja minun loppuni olkon niinkuin heidän loppunsa. 4 Mos. K. 23: 11.

§. 3. Mutta jos ihmisten kuolema on ylösrakendawainen että päälletatsoa; niin se mahta wielä suuremman hyödytyksen myötäns tuoda, koska yri sen kaltaisen persona nähdän kuoleman, joka on Jumala, ja Hänen loppuansa katsotan, koska Hän niinkuin yri wikaubri ristin altarilla uhrattin mailman syndein tähden. Tämä on se päivä, K. Christityt, jona tämä meidän Jumalamme päällens otetusa miehuse ja niinkuin meidän weljemme on kuollut meidän sielun. Mitäs pidäis meidän halullisemmasti ja suuremman ylösrakennuksen kansa edesottaman, kuin että uskosa käyda ulos Hänen tygöns, ulos Jerusalemissa, ulos mailman pauhinasta, joka häiritä meidän hartaudemme, Golgataan, ja hiljaisuusesta aseteta meitä Hänen ristiinsä wiercen, katsomaan Händä, Hänen wiimeisellä hetkellänsä. Me saamme silloin jostain nähdä; joka ei ole tapahtunut muulloin, kuin sil-
lä

itä yhdellä ainoalla Herralla, eikä taida tapahtua, niin kauvan kuin maailma seisoo ja yri pitää toista noudatta. Me saamme nähdä Jumalan Voijan kuoleman Isänsä angarain, ja luondokappaldens murhatekitten alla. Me saamme nähdä yhtä Kuningasta ristinnaulittawan omilda alammaisildans, ja yhtä elämätä ulossannuttawan, joka on itse elämä, kaikkien elämän ja kaikkein elävitten alkku. Joh. 1: 3, 4. Col. 1: 15, 16. Ebr. 2: 10. Kuka taista tätä nähdessänsä olla ilman tunnotta ja liikutuyetta. Koko luondo näkyy tämän ohesa murehtiwän. Aurigo pimeenee, ja koska hän kadotta walonsa, niin maa ja taivas ikänäns kuin puke päällensä mustat waattet, maa järisee, wuoret halkeilewat, haudat aukenevat, Templin eswaate repiä kahtia. Matth. 27: 45, 57, 52. Vidäiskö meidän, joihin tämä asia niin lähes koskee, oleman ilman waarinottamista, ilman peräänajatuista, ilman liikutusta? Eikö meillä ole syy, että sanoa toinen toisellem, ja kukin itsellens: Voi minua! Että Jumala, on murhatt' ristin päälle: Kiwest' omibi sydän sill, kuin ei pelkä vielä. Suom. W. R. 150: 2.

§. 4. Mutta meidän hämmästyremme, meidän murhemme ja walituxemme tämän mainittawan kuoleman ylitse, olkon Christillinen. Että Jumalan Voika on kuollut meidän syndisten edestä ja meidän siisam, toimittamaan meille pelastuxen kuolemasta, se ei pidä waikuttaman meisä hämmästystä, muretta ja walitusta, waan paremmin iloa ja iloääändä. Mutta että me olemme Händä pistänet; että meidän on syy siihen, että Jumalan ainoa Poika, joka on Isän kunnian kirffaus ja Hänen olemisensä juurikuwa (Hebr. 1: 3), on niin tuskallisen waiwan, niin hirtwittawan kuoleman kamppauxen jälkeen, hengens plönandanut,

se mahta panna nämät sanat meille suuhun: **Woi minua! Ett Jumala, On murhatt' ristin päälle;** ja tämän tunnon meidän sydämiin: **Riwest' ombi sydän sill, Kuin ei pelkä wielä.**

§. 5. Senkaltaisilla ajatuksilla me tällä hetkellä valmistamme meidän sydämeimme, koska meidän pitä ulosmenemään Golgatan, katselemaan **JEsuxen** kuolemata syndisten edestä ja syndisten siasa. Mutta me maahanlangemme edelläwoittain **Hänen** jatkains juureen, joka rakkaudesta meitä vastaan on ulos andanut **Voikansa** kuolemaan, ja kaikkein kowlimmasti lyönyt **Händä** meidän tähdemme: rukoillen **Händä** sillä rukouksella, kuin meidän **JEsuremme**, ennen **Hänen** kuolemansa meille opettanut on: **Jsä** meidän, j. n. e.

Terti: Se wiides Acti Christuxen Piinan Historiasta.

§. 6. Sen seuramisexi, kuin esipuhesa sanottu on, tahdomme me ylöshuetun Tertin johdatuksen jälken **Jumalan** armon kautta tällä erällä katsella

Meidän Kallihin Wapahantajamme kuolemata syndisten edestä ja syndisten siasa.

§. 7. Koska ihminen oli langennut pois **Jumalasta**, niin tuli hän kuolemaan **wikapääxi**, sen ennen **Paradisisa** julistetun **dupmion** jälkeen: **Sinun** piteä kuolemalla kuoleman. 1 **Mos.** 2: 17. Silloin tuli yri kolmelainen kuolema hänen ylitfens: yri luonnollinen, yri hengellinen, yri ijanlaittinen. **Jumalan** wanhurskaus ei tainnut yhdengän näistä jälkeenanda, waan

waan duomion piti koko awarudesans käymän tähtöhen.

§. 8. Koska nyt JESUS armahawaisesta rakkaudesta tahdoi astua meidän sijaan, ja Jumalan duomion edessä otta kaike meidän welkamme päällens; niin on selwä, että, koska Jumala ei mitän tainnut jälkenanda, niin piti koko meidän rangaisturemme Häneldä ulosseisottaman: seurawaisesti piti Hänen allekäymän kaike kuoleman, jonga alahaiset me olimme: ja niin ei ainoastans sen luonnollisen, waan myös sen hengellisen ja ijanikäikkisen. Jos wähdäkän sinä löytyis, jota ei Hän olis allekäynyt, niin ei se taitais muutoin kuin meidän edessä wielä seisoa. Mutta Jumalalle olkon kiitos! Meillä ei ole mitän enän kärsimistä meidän lunasturemme tähden. JESUS on kaikki tähtänyt. Ja sentähden sanoo Raamattu: Christus on Jumalan armosta kaikkein edessä kuolemata maistanut, Hebr. 10: 2. Hän andoi hengensä kuolemaan. Jesa. 53: 12. Kuka on, joka tahtoo kadotta? Christus on kuollut. Rom.

8 34.

§. 9. Koska meidän nyt tulee puhua tästä Christuren kuolemasta syndisten edestä ja syndisten siasa; niin on tietä, että sen ala suljetan kaikki, mitä Christus on kärsinyt meidän tähden, sekä Hänen ulkonainen ruumins, että sisällinen sielunsa kärsiminen; sillä täsä tutkinnoisa on JESUXEN kuolema ja JESUXEN kärsiminen yksi ja sama asia. Raamattu mainitsee nyt yhdestä nyt toisesta, koska se puhuu kaikesta siitä synnin rangaisturesta, kuin JESUS meidän sijamme on allekäynyt. Se kutsutan myös rangaisturexi (Jesa. 53: 5); ja, toisinans werexi, werenwuodatuxeri, hosumiseri, haawaxi, waiwaxi, ahdistuxeri, j. n. e. (Jesa 53: 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11,

12. Apost. E. 20: 28. Eph. 1: 7. 2: 14, 16. Hebr. 9: 22. I Pet. 1: 18): ja sen kansa ei sirtengän mitän muuta ymmärretä, kuin JEsuxen kuolemata. Mutta se soweliaain ja painawin sana kaikista jolla Jumalan Hengi on tahtonut edespanna koko Christuxen kärsimisen, on tämä totisesti, koska se kutsutan yhderi kuolemaxi; sillä niin kutsuttin meidän synnin rangaistus alusta, kuin mainittu on: Sinun pitää kuolemalla kuoleman. Tutkistellapem tätä JEsuxen kuolemata, tahdomme me sitä järjestyssä seurata, josa, niinkuin Christuxen kärsimisen historiasta hawatan, Hän on kuoleman allekäynyt; niin että me ensin katselemme Hänen ulkonaisista ruumins kärsimistä, joka luetan luonnolliseen kuolemaan, ja Raamatusa myös kutsutan kuolemaxi (2 Mos. K. 10: 17); sitte Hänen sisällistä sieluns kärsimistä, joka wastaa meidän hengellistä ja ijankaikeista kuolemata; ja viimeksi Hänen luonnollista kuolematans, koska Hän ylöns andoi hengensä.

§. 10 Mitä 1) JEsuxen ulkonaiseen kärsimiseen tulee; niin oli koko Hänen elämänsä tähtetty kaikellaisella ajallisella wiheliäisodella ja kirourella; niin että, mitä maailma kunniallisna ja suurna pitää, se ei ollut Hänen osallens langennut. Ei Hänellä ollut maallista kunniaa; sillä Hän waelsi ymbäri orjan muodosa (Phil. 2: 7). Hän oli kaikkein ylöns katsottapa ja kaikkein halwin (Jesa. 53: 3). Hänen muotonsa oli rymembi muita ihmistä, ja hänen hahmonsä huonombi, kuin ihmisten lasten (Jesa. 52: 14), jotka synnin kautta olit häwittänet kaiken heidän kunnians ja arwons; mutta höyhentelewät ja olpeilewät kuitengin. Ei Hänellä ollut yhtän maallista etua. Yxi juhtain huone oli Hänen ensimmäinen majansa ja keini Hänen kätkeyensä (Luc.

(Luc. 2: 7); ja kuka meistä kaikista on tullesansa mailmaan niin viheliäinen, että Hän tässä olis Hänen kaltaisens? Hänen täytyi sitten elää maankulkueudessa, ja tulla wainotuksi paikkakunnasta paikkakuntaan (Matth. 2: 13, 14. 8: 34. Joh. 8: 59. 10: 34, 40); waelda ymbäri, kärkeä nälkää, janoa ja muita waiwaloisuuksia (Matth. 4: 2). Ei Hänellä mitään maallista omaisuutta ollut. Uusia söi Hän leipänsä, otiansa hiesä (Matth. 13: 55), mutta eli viimein almuasta, koska Hän wirkanssa toimituksen kautta tuli estetyksi käsillänäs askevoitsemasta (Luc. 8: 3. Joh. 12: 16). Ei Hänellä ollut luolaa eikä pesää, kusa Hän olis asunut, ja kuhunga Hän olis päänsä kallistanut ja eli niin muodon suuremmassa puutoressa, kuin järjettömät eläimet kedolla ja linnut taimen alla, niinkuin Hän itse sanoi (Matth. 8: 20). Mutta kaikki tämä, ja mitä muutoin Hänen waelluksensa alla maan päällä Händä kohtaisi, ei ollut vielä Jumalan korkeimman angaruden ja wihan merkki (Joh. 8: 16, 29. 11: 41, 42); sillä sen Hän wasta sai koetella elämänsä lopulla, ja erinomattain viimeisestä ehtoista alkain, läpi koko yön ja seurawaisna päivänä, joka oli Viikän perjantai, meidän lunastus- ja sowindo-päiwä; sillä silloin alkoi Hän wasta oikein maistaa kuolemata ja kärkeä sitä rangastusta, kuin me ansiomme jälkeen olistimme ulosseisoa pitänet.

§. II. Mutta niinkuin ei yksikään taida kuoleman rangastuksen alle käydä, ellei händä edelläwoitain duomita wiallisesti; joka ei ainoastans ole ihmisten, waan myös Jumalan edessä kohtullinen, jonka tähden myös Jumala niin menettelee syndisten kansa, että Hän anda duomion käydä edellä, ennen kuin rangastus heidän päällens tähtetän, joka tapahen kuoleman hetkellä, jokaiselle epäuskoisa kuolewalle ihmiselle,

miselle, ja siitä yhteisesti viimeisnä päivänä, koska viimeinen duomio tulee pidettäväksi (Matth. 25: 31. seur.); Näin oli myös tarpeellinen, että samari piti menetellä meidän Takaus-Miehemmä JEsuxen kansa, niin että Hän ensin piti duomitista ja sitte rangaista kuolemalla. Ja tämä duomitsemisen tapahtui Gethsemanessa, yhdessä yrtitarhasa niin muodon kuin meidän esiwanhembamme myös yhdessä yrtitarhasa olit syndiä tehnet ja ansainnet sen rangaistuxen, kuin JEsus allekäymän piti. Tästä yrtitarhasa asetti JEsus itsensä Jumalan angaran duomioistuimen eteen, kaikkien syndisten puolesta, koska ensiysi koko heidän synnin welkans tuli Hänlle tygölueturi, Hänen päällensä heitetyxi että kanda ja Hän Jumalalta synniri tehdyxi. Jesa. 53: 6. 2 Cor. 5: 21. Sittä kuin tämä oli tapahtunut, niin ei Händä taattu Jumalan duomio istuimen edessä muuxi arvata, kuin yhdeksi welanalahaiseri; ei syndiseri; sillä tämä nimi sulke myös itsensä sen luonnollisen turmeluxen, jolla JEsus luonnosansa ei ollut saastutettu; waan Hän tuli katsoruri niinkuin yxi welkamies, ja! niinkuin se ainoa welkamies, eli niinkuin kaikki syndiset olisit Hänen personasansa seisonet Jumalan kaswoin edessä: ja sen suhten käwi kuoleman duomio Hänen yllitsens heidän puolestans, koska Jumala julisti, että Hän ilman wähindäkän armahdamista ja jälkenandamista piti allekäymän ja kärsimän sitä, kuin kaikki syndiset yhten, joiden puolesta Hän niinkuin Wäli- ja Takaus-mies itsens sisälledödytti, olit ansainnet.

Ja niinkuin ne Jumalattomat viimeisnä päivänä pitä herätetyillä ja hämmästyneillä omillatunnoilla, wapiseman, wärisemän ja kauhistuman, petwon tähden näändymän, ja tuskallisen esimaun helwerin waiwasta

wasta tundeman, koska he kuulevat duomioasuman
 äänen, näkewät duomarin tulewan taivan pelwisä,
 ja he wiedzän duomion eteen (Luc. 21: 25, 26, 27.
 Tim. K. 1: 7. 6: 16, 17); niin täytyi myös Christu-
 sen ruweta murehtimaan, wapisemaan ja kauhistu-
 maan, niinkuin historia todistaa (Matth. 26: 37.
 Marc. 14: 33) koska se hetki oli lähestynyt, että Hän
 Gerhsenansa piti Jumalan duomioistuimen eteen ase-
 tetta saamaan duomionsa syndisien siasa. Sentähden ei
 Hän suorita walittanut Opetusasiens edesä: Mi-
 nun sieluni on suuresti murheisansa kuolemaan asti
 (Matth. 26: 38); ja se ei ollut ihmeteldäwä, että Hän
 langeis käsiöillensä Jumalan duomioistuimen edesä,
 ja että Hänen hikensä oli niinkuin werenpisarat, jotka
 maan päälle putoisit (Luc. 22: 44). Mitä Hän
 silloin on mahtanut tuta sisällisesti, koska weri puhkasi
 Hänen suoneinsa ja pisarittain ahdisti itsens ulos hiki-
 reistä, ja, niinkuin Jesajas, 63: 2, 3. sanoo, prii-
 stotti ja saastutti Hänen waattensa, ja Hänen pu-
 kunsä oli niinkuin wiinakuurnan sortujan, sitä
 emme taida käsittä: mutta Hänen kuolemansa tulla
 ei vielä ollut käynyt kaikkein korkeimmallen; sillä tä-
 mä oli ainoastaan yksi esimaku Hänen edesäseisowai-
 sesta kuolemastansa, ja yksi waikutus kuoleman duo-
 miosta, joka tuli Hänen yllisens langetetuxi, ja wa-
 staisi Jumalattomain tilaa viimeisnä päivänä, koska
 heidän kuolema-duomionsa langetetan; Sillä Hänen
 piti myös täsäkin ulosseisoman sinnin rangaistuksen:
 mutta tämä oli niin pahota raskambi Hänelle, kuin
 Hän silloin yrinänsä oli kaikkein syndisien siasa, ja
 täytyi sentähden yrinänsä tuta kaikkia sitä, kuin kaik-
 ki syndiser yhten, duomion edesä tundeman pitä.

§. 12. Koska kuoleman duomio oli langetettu
 Jumalan Duomioistuimen edesä; niin piti sen kohta
 täyde-

täytöreen käymän: ja niinkuin Kristus oli duomittu uloskeisomaan kaiken meidän synnin rangaistuksemme, ja niinmuodon ei annoastans sen rangaistuksen ja kadotuksen, joka meidän hengellinen ja iiantaikkinen tuolema käsittää itsensä, josta allatäydesä ei yrtän muu kuin Jumala tainnut Hänelle vihaa ja julmista osotta, niinkuin kohta tietä annetan, sillä ihmisten kädet olit siihen ylönuonot: waan Hän tuli myös duomitupi allekäymään sen luonnollisen tuoleman, kaikkein niiden waiwain kansa, kuin siihen korwat luettawat, joita ihmisten kädet Hänelle tehdä saati; sentähden tuli Hän myös silloin, niin pian kuin duomio oli langetettu kohta ihmisten käsiin ylönnannetupi; sillä ilman tätä ylönnandamista, joka tapahtui Jumalalta, ja josta JESUS itse oli ennen puhunut Opetuslastens, mennesänsä heidän kansans viime kertaa Jerusalemiin, Luc. 18: 31, 32. ei ollut mahdollinen, että joku ihminen olis tainnut Häneen ryhtyä, eli Händä woitta. Sitä sanoi JESUS heille, jotka olit läheteryt Händä kiinniottamaan: Tämä en teidän hetkenne ja pimeyden walda, Luc. 22: 53. Ja Pilatulle: Ei sinulla olis yhtän waldaa minua wastaan, jos ei se olis sinulle annettu ylhäldä (Joh. 19: 11). Niinmuodon tuli JESUS Jumalalta ylönnannetupi duomion täyttämiseen Hänen päällensä: ja he olit myös yöllä kohta saapuilla lyhdyillä ja soitolla, joiden piti Händä kiinniottaman ja Judas oli heidän esimiehensä. JESUkselle ei suotu yhtän tiilistundia. Sentähden, niinpian kuin Hän oli saanut duomionsa ja palainnut nukkuiwaisen Opetuslastens tygö yrtitarhasa, sanoi Hän heille: Matkattako te wialä ja lewätte? jo nyt tyllä on, se hetki on tullut: Katso! Ihmisen Poika ylönnannetan syndisten käsiin. Nostat ja täytämme: katso! se lähestyi, jos
 ka

Ja minun peccä. Ja niin oli se. Judas oli kohta saapuilla sen ulostäheretyn joukon kansa. JEsus meni itse heitä vastaan. Katso! rakas! sielu, sinun JEsuses astuu mielifuosin edes, ja älä itkänäs anna sen mennä sinun sydämeštäs, että Hän on sinua vastaanut, ja andanut itsensä sinun edestäs. Gal. 2: 20. Ei Hän piilotellut, eikä tahtonut puoltansa pitää. Hän tiesi moos, mitä Hänen duomions sisällänsä piti, ja sentähden sanoi Hän Petarille, joka tahdoi wastustaa: Pistä miekkas tuppeen = = eikö minun pidä juoda sitä kalkkia, kuin Jsa minulle annoi. Tästä ei saada vastaan pitää. Yri forkiambi walda on minun ylönnandanut. Silloin kaikki Opetuslapset hyljäisit Hänen ja pakenit: mutta JEsus tuli sen Zumalalda langetetun duomion jälkeen kiinniotetuyi, si dotuyi ja poismieduyi. (Matth. 26: 45 = 57. Marc. 14: 41 = 50. Luc. 22: 47 = 54. Joh. 18. 1 = 13.)

§. 13. Nyt, rakkat Christityt, alkämä Opetuslasten kansa paetto Hänen tykänäs; waan seurattas ma Händä ajatustemma kansa yrtitarhasta Jerusalemiin, sen hengellisen ja maallisen duomioistuimen eteen, näkemään, kuinga tuskalliset wairat ruumin puolesta Hän syndisten ihmisten kätten kautta tähtyi kärsiä, häpiälliseen kuolemaan saakka ristin päällä. Minä en tosin taida yhtä hawaa johdatta ajaturenne tutkimaan kaikkia asianhaaroja, kuin Christuren Piikan historia itesänäs sulke: mutta se taita tuitengin ilman laumiambaa selitystä kohta tulla mieleen, kuinga Hänen kansansa meneteltin duomioistuinden edestä; kuinga Hän kahleisa riepotettin heidän wälillänsä, läwi koto yön yhdestä paikasta toiseen, ja jonga kautta Hän niin paljota enämmin wäsyrettin, kuin Hän jo ennen werta hikoilemisen kautta yrtitarhassa oli woinastansa paljon kadottanut; kuinga Hän syndisildä itseldä, joiden

den huonoa astata Hän oli tullut hywäri laittamaan, syljestehtiin, pilkattiin ja häwäistiin; kuinga Hän tuli postelle lyödyksi ja hosuruxi, kuinga Hänä vastaan waärrät todistajat edestuoitiin, ja ei sentähden mitän pahutta saatu Hänen päällensä; kuinga Hänä riihuttiin, käsiä kiinnisidottiin ja senkaltaisia surkutelsdawasa muodosia, hirmuisesti piekrettiin; kuinga Hän pitkällisesti puuetettiin purpuraiseen kaapuun; annettiin waldikkain asemesta ruoko käteen ja terwehdettiin Kuningari; kuinga orjantappurain orista kofonwättiin, ja Hänen päähänsä pantin Kruunu, jonga jälkeen Hänen päättäns lyötiin ruowolla, että orjantappurain teräwät piikit olisit syweimmille päähän käyret, ja fitä enäämin repinet, jonga perästä Hänelle taas korwapusteja annettiin; kuinga Hänen kaswonsa on mahstanut tämän suhten tulla ajeturiin ja werellä tahraana; ynnä paljon muuta senkaltaista, kuin Hänelle tehtiin. (Matth. 26: 57-68. 11:30. Marc. 14: 53-65. 15: 1-19. Luc. 22. 63. seur. 23: 1-23. Joh. 18: 19. seur. 19: 1-15) Mutta milliseltä Hänen hahmonsia mahtoi nähtää, koska Hän näin oli wertajanowaisen petoin keffellä raadeltawana? Seisahra tässä wähän sinun ajatustes kansa sinä, joka olet niin pikainen ja kärsimätön, niin wihalla närkästyrellä ja tiukulla täytetty, niin lepyttämätön, koska sinulle jostain waäryyttä ja mielipahaa tehdän. Tästä sinulla on silmäin edessä yksi esimerkki, josta sinun tulee oppia siwentyä, kärsiwällisyyttä, ja hywäntahtoisutta andejiandamaan mitä sinua vastaan on rikottu: sillä JEsus koska Hän rangailtiin ja waiwattiin, niin ei hän suutansa awannut: Niinkuin karitsa, joka teuraxi wiedzän, ja niinkuin lammas, joka keritsiänsä edessä waikenee; niin ei Hän myös suutansa awannut (Jesa. 53: 7).

Mutta

Mutta seurattama JEsusta vielä edemmäxi aias-
 tustemman kansa; niin me saamme nähdä: kuinga Hän
 wäärän duomioistuimen edesä tuli kuolemaan duomis-
 tuxi; kuinga Hän wietin ulos Jerusalemin Kaupungis-
 ta yhden suuren Kansan paljouden kokontuksesä, jotka
 osittain iloiten huusit: Hänen werensä tulkkan mei-
 dän päällemme ja meidän lastemme päälle, osittain
 itkit ja surkutteleit Händä, täsä wiheliäisessä tilasansa,
 joille Hän sanoi: Älkät minua itkekö, waan itke-
 kät itse teitänne, ja teidän lapsianne: ja se on san-
 gen kohtullinen, että mekin löydötämme itsemme niin-
 den joukkoon, jotka itkewät; sillä me olemme juuri-
 ne, jotka muiden seasa owat ollet syy Hänen kuole-
 maans; me olemme, ehkä ei lasnä olewaiset, awullis-
 set oket kättä lastemaan Jumalan Pojan päälle; sen-
 tähdhen mahdamme me myös seurata Händä hämmä-
 styrellä ja kynäleillä katsomaan, kuinga Hänen Kan-
 sans vielä edespäin meidän tähdemmä menetellän:
 kuinga Hän itse täytyi kanda ristiänsä, joka oli Hä-
 nen selkäänsä kiinnisidottu, kuinga Hänen wäsnyyt
 ruuminsa ja hartionsa sen olla huojuit; kuinga Hän
 näändymäisillä polwilla astuu ylös Golgatan wuorel-
 le, sille Jumalalda ja ihmisildä Hänelle aiwotulle pi-
 laus- ja surman-paikalle; kuinga Händä siellä riisutan
 ja paljastetan, Hänen käsiwärtensa uloswenytetän,
 Hän kätens ja jalkans läwistetän nauloilla; kuinga
 Hän ripustetan kirottuun ristiin puuhun; kuinga Hän
 rippu ilmaasa alastoinna ja paljastettuna, rikkilydytnä,
 läwistettynä, werestettynä kaswoilda ja ruumihilda,
 ymbäriseisowaisten wihollistensa katkerimman pilkan
 ja häwäistyxen alla; kuinga Hän janoo, sitte kuin
 kaikki woima Hänen ruumihistansa oli Jumalan wis-
 han tulen kautta pois kuivettunut; mutta ei saanut
 muuta, kuin etikkata ja sappea, jotahe Hänelle tar-
 joisit,

joisit, mutta ei Hän tahtonut vastanotta; kuinga Hän
nen werensä enämmin ja enämmin juopee ja purskuu,
niinkuin wanhan Testamentin uhri-eläimistä; kuinga
Hän viimein kallistaa päänsä ja ylönnanda hengensä,
ja niin lopetta ne waimat, jotka ihmisten kätten kaut-
ta Hänelle tehdä saatettiin. (Matth. 27: 31-50. Marc.
15: 20-37. Luc. 23: 24, 46. Joh. 19: 16-30)

§. 14. Mutta ennen kuin me wisummasi tai-
damme tutkistella tätä Hänen luonnollista kuolema-
ransa, tahdomme me 2:seri katsella jotain vielä wai-
kiammata, joka edelläkäwi, nimittäin sitä sisällistä kärsi-
mistä Hänen sielunsa, joka wastaisi syndisten hen-
gellistä ja iiankaikeista kuolemata, ja sisällänsul-
ke kaikki ja niin paljon, kuin nämätkin. Tästä kuo-
lemasta ei meillä ole paljon sanomista; sillä ei joku
luotu ymmärrys woi käsittää sen loppumattomutta, ja
sen hiewittawää katkerutta ja raskautta. Se oli Hä-
nen helmetin waiwansa, jonga Hän ulosseisoi syndi-
sten edestä; ja se oli kaikkein syndisten helmetin wai-
wa, joka tuli kooturi ja yhtä haawa lafettiin Hänen
päällensä. Ja tässä oli Hän Jumalan wihan kautta ai-
noassans waiwattawana ja rangastawana (Jesa. 53: 4,
10. Matth. 27: 46); sillä ihmisten kädet olit tässä
ylönnhuonot Händä niin kowin waiwamaan ja pila-
maan, kuin Hän piti waiwattaman, ennen kuin Hän
kaikki maroi viimeiseen ropoin asti, josta ei Jumala-
kan mitän woinut jälkenanda.

§. 15. Mutta ettemme kowin alahaisesti puhuis
Jesuksen kaikkein pyhimmästä Personasta, koska me
sanomme Hänen allekäynnen meidän hengellisen kuole-
manne; niin on edelläwoittain tarpeellinen tietä, mitä
tässä ymmärretään hengellisen kuoleman kautta. Naa-
matusa kutsutan myös sitäkin hengelliseri kuolemani,
että ihminen on kuollut ylitsekäymisten ja syndein-
tähden,

tähden, hänen ymmärryksensä on pimitetty ja on wieraundunut siitä elämästä kuin Jumalasta on, tyhmyden kautta, kuin hänesä on, ja hänen sydämensä kowuden kautta. Eph. 2: 1, 5. 4: 18. 5: 14. Col. 2: 13. Tämä on, sielun hengellinen kuolema, hänen kansaluotuin woinainsa puolesta, Jumalan kuwan kuolema, koska ihmisen ymmärryksesä ei ole taiwallista ja hengellistä tietoa, waan yri syngeä tyhmyden ja erymisen pimeys, ja istuu pimeydesä ja kuollon warjosa, (Luc. 1: 79), ja tahdosa ei pyhyttä, ei wanhuruskautta, ei taipumusta siihen kuin hymä on, waan ainoastans pahaan. Mutta warjelson meitä Jumala ajattelemasta ja sanomasta, että JEsus sillä muotoa olis kuollut; sillä niin olis Hän ollut syndinen niinkuin mekin, ja ei olis saattanut meille olla Wälimies; ei täyttä lakia; ei kärsiä toisten edestä, waan ainoastans itsensä edestä; ei marjaa toisten welkaa, niin muoden kuin Hän sullen itse olis ollut welkaunut; sillä tämä kuolema, ei ole muu kuin synnin welka, mutta ei sen rangaistus: ja me tiedämme, että JEsus ainoastansa on allekäynyt meidän rangaistukseemme (Jesa. 53: 4, 5); mutta meidän welkamme ei muulla tavalla, kuin että Hän sen on päällensä ottanut, andanut itsellensä tygö lukea, joka tapahui, koska Hän Gethsemanesa Jumalan duomioistuimen edessä tehtiin synniri ja SÄKra heitti kaikki meidän wäärydemme Hänen päällensä (Jesa. 53: 6, 12. 2 Cor. 5: 21). Min on JEsus tämän kuoleman allekäynyt, ainoastans torisen tygölukemisen kautta, mutta ei millän muotoa, että Hän itse olis kuollut syndein ja ylitsekäymisten tähden, ja wieraundunt siitä elämästä, kuin Jumalasta on, tyhmyden, sydämen sokeuden, taipumisen kautta pahaan, eli sanalla sanoin, Jumalan kuwan kuoleman ja kadottamisen kautta.

Mutta koska me sanomme, että JEsus on alle käynyt meidän hengellisen kuolemamme, niin ei sen kautta mitään muuta ymmärretä, kuin meidän hengellistä rangaistustamme, joka pääasiallisesti seisoo yhdessä synnin kautta matkansaaterusa erosa Jumalasta (Jesa. 59: 2. 2 Cor. 7: 10), ynnä sen kansa kuin siitä seuraa, ja seisoo osittain, jongun hyvän kadottamisessa, kuin sielulla on Jumalalda ja Hänen tykönänsä, osittain jongun pahan tunnosa. Mutta oliko JEsupellakin syndiä, koska sanotan, että Hän synnin tähden oli tullut Jumalasta eroitetuksi? O! jo: Hänellä oli syndi, mutta työdlukemisen kautta; meidän wärydemme tulit heitetysi Hänen päällensä niin kuin wasta sanottin: ja Hän kutsuu ne Dawidin kautta Hänen synneirensä, siitä kuin ne Hänelle olit työdluetuksi tullet, ja walitta heidän lukemattomudensa ylitse, koska Hän sanoo: Minun syndini owat ottanet minun kiinni, ne owat usiammat, kuin hiuret pääsani (Ps. 40: 13). Näiden syndein tähden tuli Hän, niinkuin Hän myös itse walitta, Jumalalda hyljätyksi (Matth. 27: 46); ja on siis meidän hengellisen kuolemanne alle käynyt, niin muodon kuin se synnin rangaistukseksi katsothan: ja jos ei Hän tämän rangaistuksen olis ulosseisonut, niin se epäilemätä wielä meille edesäseisois; sillä Jumala ei taida mitään jälkenanda ja woi! meitä köyhä syndisiä, jos emme wois tästäkin kuolemasta pelastusta saada.

§. 16. Koska meidän nyt myös tulee tietä anda, kuinga JEsus on alle käynyt syndisten ijankaikkisen kuoleman, niin on tarpeellinen edeltäpäin mainita, kuinga tämä on ymmärrettävä; sillä me tiedämme, että JEsuksen waimat sait loppunsa, ja ei ollet ijankaikkiset. Että warsin tarkasti puhua, niin ei

ei se ole oikein sanottu, että JESUS on allekäynyt ijankaikkisen kuoleman: mutta koska niin sanotaan niin on se niin paljon sanottu, että JESUS on allekäynyt ja kärsinyt kaikkea sitä ja niin suuresta määrästä, kuin kaikkein syndisten olis pitänyt kärsimän ja allekäymän ijankaikkisudessa, joka niin muodon heidän suhtensa, syntä kutsutaan, niinkuin se ongin, ijankaikkinen kuolema, joka ei ole loppua. Yksi senkaltainen kuolema ilman lopputta, ei saattanut olla joku maksi eli lunastuksen hinda; sillä niinkuin ei se koskaan tainnut viimeisen ropoin asti tulla maxetupi niinmuodon kuin ijankaikkisudella ei ole loppua; niin ei me myös, joiden piti tulla lunastetupi, olis ikänäns tainnet löytää jongun lunastuksen senkaltaisen vangaistuksen ulosseisomisen kautta, jolla ei loppua ollut. Sentähden, koska nyt JESUXEN piti allekäymän meidän ansaitun synnin vangaistuksen, ja sen sikousta oli wälttämättömästi tarpeellinen, että sen piti lopun saaman, ja ijankaikkiset waiwat yhtä hywin ulosseisottaman; sillä sitä ei taittu jälken anda; niin oli ynnä tarpeellinen, että nämät ijankaikkiset waiwat kokoonwedettiin, niin että, miltä pituudesta oli wähetävä, se piti paljittaman ja lisättämän korkeudessa ja sywydesä, se on, katkerudessa raskaudessa ja wiawassa, niin että yhden silmän räpäyksen ajan waiwa piti niin tuskallinen ja haikia olemassa, kuin monen tuhannen vuoden piina yhteen kaikille ihmisille. Senkaltaisesta luonnosta oli JESUXEN piina ja kuolema. Sentähden jos yhtenlueka saatettasin kaikki mitä JESUS harwain hetkein sisällä on kärsinyt, ja myös sitä, kuin kaikki syndiset yhten, ijankaikkisudessa olis pitänyt kärsimän, niin olis molembain summa yhtä suuri, sillä niinkuin usein on sanottu, niin ei mitään taittu jälken anda. Nyt, että näyttää sitä, että JESUXEN kuolema

oli yhdenkaltainen, kuin syndisten ijankaikkinen kuolema, ehkä waiwat pituudesta tulit kokonwedetyri; sillä ne lisättin siihen siaan korkeudessa ja sywydesä, niin että Hänen kuolemasans oli niin paljo piinaa ja waiwaa, kuin kaikkein syndisten ijankaikkisessa kuolemasa: ja että näyttä, että JEsus niin muodon on allekäynyt kaiken meidän synnirangaisturemme ilman armotta ja jälkenandamista, eli jongun sen osan poiseroittamista; niin näky asian oikein ymmärtäisä, meillä joku syhy olewan, että kutsua JEsuxen kuolemata sillä nimellä, kuin meidän ansaitulla kuolemalla on, ja niinmuodon myös sanoa, että JEsus on allekäynyt meidän ijankaikkisen kuolemamme; sillä se oli meidän ijankaikkinen kuolema, ja ei joku muu, jonga Hän ulosseisoi. Mutta warsin tarkasti puhuin pitäis meidän sanoman, että JEsuxen kuolema oli loppumatoin ja määrätöin katkeruden ja raskauden suhten, mutta ei ijankaikkinen eli loppumatoin piitunden suhten.

§. 17. Mutta ennen kuin minä, huonon woimani jälken tahdon lawiammalda selittä JEsuxen hengellistä ja ijankaikkista kuolemata, eli Hänen sielunsa sisällistä kärsimistä, on vielä yri asianhaara edeltäpäin merkittäwä, nimittäin, että juuri tarffaudella puhuin, niin ei olle joku eroitus JEsuxen hengellisen ja ijankaikkisen kuoleman waihella; sillä Hän ulosseisoi yhtä harwaa kaiken Hänen kärsimisensä. Niin ei ole asia syndisten kansa, koska heidän itse pitä rangaisturensa kärsimän. Niinkuin Jumala ei tahtonut anda mailman hukkuu kohta jälken synnin langemuxen; waan että ihmisen sukukunda piti Adamista lisäymän, ehkä osallisuden kansa hänen welasans ja rangaisturensans; niin pitä ihmisten myös jotain aikaa, oleffeleman tässä mailmasa, mutta kuitengin niinkuin syndiset olemat

oleman Jumalasta eroitetut sivi kuin he sen luonnolisen kuoleman jälkeen tulevat iankaikkisudessa poisheitettäväksi. Ja siitä on eroitus ylöstullut hengellisen ja iankaikkisen kuoleman waihella, waikka ne molemmiin owat yri ja sama kuolema, ja erotetan toinen toisestans ainoastans määrän suuruden eli wähyden suhten, niin että mitä täällä ajetaan wähemmästä mitasa, se tulee iankaikkisudessa korkeimmassa määrässä täytettäväksi; ja mikä iankaikkisudessa on syndisten yli käypä, se on jo täällä ajettu; sillä siinä ymmärryksesä sanoo JEsus: Joka ei usko, se on jo doomittu, hän on jo alkanut kadotuksensa, hengellisen kuoleman kautta, joka on sen iankaikkisen kuoleman esimakku (Jof. 3: 18). Koska nyt JEsus syndisten siassa piti ulos seisoman heidän hengellisen ja iankaikkisen kuolemansa; niin se tapahdui yhtä hawaa, ilman jotain wälitaikaa, jota ei tässä tarwittu: ja niin kuin molembain, sekä hengellisen että iankaikkisen kuoleman waiwa, kirus ja kadotus, on yhdenkaltaisesta luonnosta ja laadusta; niin ei saateta niistä puhua jongun eroituksen kansa, waan pitää molemmista yhtä hawaa mainittaman, niin muodon kuin Christus molemmat yhtä hawaa ulosseisoi.

§. 18. Nyt sitten kuin me edelläwoittain olemme me nämät asianharaat merkinnet, tahdomme me ajatustemme kansa astua alas kadotuksen pohjattomaan kuoppaan, katselemaan, niin paljo kuin me woimme, kuinga JEsus on meidän hengellisen ja iankaikkisen kuoleman ulosseisonut. Kaikki kuolema yhteisesti seisoo jongun yhdistys-siteen aukipäästämisessä, hajoittamisessa, eroittamisessa ja ylönnandamisessa: ja koska tämä tapahdu Jumalan ja jongun luondokappalen wälillä, jotka ennen owat ollet toinen toisensa kansa yhdistyksesä ja osallisudessa; niin on se yri hengellinen,

nen, ja ijankäikkinen kuolema, sen eroitujen kansa, kuin kuimbasenkin määrä waati. Ja niinkuin JESUXEN piti ulosseisoman meidän hengellisen ja ijankäikkisen kuoleman, niin tämäkin piti Hänen ylistens käymän: ja että se totisesti myöös on tapahtunut, sen me taidamme päättää Hänen walituxella täyrystä huudoftansa ristin päällä; minun Jumalani, minun Jumalani miris minun ylönnannoit? Matth. 27: 46. Tässä puuttu, meillä sekä ajaturia että sanoja, käsittämään ja ulostoimittamaan tätä salaisutta: Jumala on Jumalalda ylönnannettu. O! kuka ei tässä mahdais hämmästyä, ja ihmedellä? Mutta me voimme tuffin tässä kuolewaisudessa enämbätä tämän asian suhten, kuin waan ihmedellä. Kuitengin on uskottawa, että ne auuat henget, jotka seisowat ymbäri Jumalan istuinda, lassawat alas kruunusa, ja langeten kaswoillensa istuimen eteen, suurella äänellä ylistawät Jumalaa ja Kariesaa ihmisen sukukunnan lunastuxen edestä (Jlm. K. 5: 8-14. 7: 9-12.), että he sywemmäldä woiwat tätä salaisutta ulostutkia (Eph. 3: 10); ja että mekin tulemme jotain enämmin siitä ymmärtämään, jos me kerran käydä saamme heidän seurakundaansa, ehkemme silloingan taida täydellisesti käsittää JESUXEN kärsimisen loppumatomurta, waan on se meille läpi kaiken ijankäikkisuden yxi tutkimisen ainet, yxi kehoittawainen syy ihmettelemiseen, himoitsemiseen että nähdä, ja rawallisten kiitos wirtten weisamiseen (1 Pet. 1: 12). Mutta niin paljon me tiedämme, ettei tämä hyljämys ulottunut JESUXEN Jumaluteen, niin että se olis, tullut eroitetuxi Jsan Jumaludesta, eli Jumaluden olennofta; sillä osittain on tämä itsesänsä mahdotoin, niin muodon kuin yhdistys Jumaluden Personain waihella on olennollinen, ja Jumaluden olendo, ei taida hajotetuxi eli eroitetuxi tulla

tulla jongun kuoleman kautta, se mahtakon olla mistä ladusta, kuin tahtonsa; osittain ei se ollut Christuksen Jumalus, joka Hän ylenandamisen kautta käi kuoleman, vaan se oli Hän miehudensa. Sen me myös tiedämme, ettei tämä kuolema seisonut sen persoonallisen yhdistyksen eroittamisessa ja hajottamisessa, joka on Christuksen Jumaluden ja miehuden waihella; sillä niin muodon ei saatettais sanoa, että Jumala, eli yri Persona, joka on Jumala, on meidän edestäm kuollut, vaan yri paljas ihminen, jonga kautta Christuksen kuolema kadottais kaiken armon ja woinnan, kuin meidän lunastukseen waditan; jonga tähden myös se persoonallinen yhdistys piti eroittamaton oleman, ja ei se tullut silloingan Christuksen Jumaluden ja Miehuden waihella rakkastuksi, koska Hän oli ruumillisesti kuollut, ja makaisi haudasa. Niin muodon me tosin taidamme tietä, misä tämä kuoleman ei seis: mutta millinen se on sisällisen luondons puolesta, siitä emme paljon ymmärrä puhua. Että JEsus totisesti on tullut ylönnannetuksi Jumalalta, sen me kuulemme Hänen omista sanoistansa, ja me käsitämme sen asian tarpellisuden; sillä muutoin ei olis JEsus ulosseisonut meidän hengellisen ja ijankaikkisen kuoleman, joka seisoo tässä ylönnandamisessa, josa walitettawasa tapayessa tämä kuolema wielä seisois meidän edesämme; mutta ylönnandamisen muoto on meille ylönnawaisia ymmärtä. Kuitengin tahdon minä sanoa wäähän, niin paljon kuin minun kehno ymmärryksen voi käsittä, ja minun sammaltawa kieleni voi ulospuhua.

§. 19. Että Jumala wetä pois niillä hengellisesti kuollehilda, ja ijankaikkisessa kuolemassa kadotetuilla kaikkea hywää, kaiken armonsa, lohdutuksensa, ilonsa, wirwoituksensa, nautitsemisensa, osallisudensa, katselemisensa, autudensa ja heittä heidät pois kaswoinsa tyhää

tynä kadotuksen pohjattomaan kuoppaan, sen me tie-
 dämme, sillä Raamattu opetta sen meille (Matth.
 25: 41). Sitä samaa täytyi myös JEsuxen kärkeä,
 niin muodon kuin Hän oli meidän sielunne (Jesa. 53:
 4, 5). Ehkä kuinga paljontin Hän muun elämäntä
 viettäisi kärkei ja ulosseisoi, niin Hän kuitengin ala-
 ri waelsi Jumalan karkoin walkeudessa, ja oli täytet-
 ty Jhänsä rakkauden epäilemättömällä ja lohdutta-
 waisella runnolla; Jumala oli aina Hänen kansansa;
 Jumalan käsi oli aina Hänen päällensä, ja Hänen
 siipeinsa warjon alla löysi Hän warjeluksen (Matth.
 17: 5. Joh. 3 35. 8: 16, 29. 10: 15, 17. 11: 41,
 42). Jongatähden myös Hän saatti kestää kaikisa
 waiwoisansa ilman walitusta; sillä koska sielulla on
 siällinen tundo ja lohdutus Jumalan armosta, niin
 ei paljon lukua pidetä sitä ulkonaisesta wastoinkäy-
 misestä, joka Martyrein esimerkistä on nähtävä (Apost.
 7: 55. seur). Mutta koska nyt JEsuxen piti kan-
 daman syndiä, ja kärkeinän synnin rangaistuksen, joka
 on kuolema; niin piti Hänellä myös poiswedettä-
 män kaikki, kuin Hänen waiwoisansa liewittä täisi; niin
 että Hänen täytyi kairwata kaikkea hywää sielu-
 sansa, niin kuin ne kadotetutkin; Hän piti ulos suljet-
 taman Jumalan yhteydestä ja osallisuudesta, ja ei täl-
 lä hetkellä nautitsenian jotain hywää Jumalalta ja
 Jumalasa; kaikki ilo, kaikki rauha, kaikki lohdutus,
 kaikki wirtotus piti Hänellä tällä hetkellä pois otet-
 tamatt; Hän täytyi kairwata kaiken walkeuden Juma-
 lan kirkkaudesta, kaiken Jumalan karkoin katselimi-
 sen; Ei Hänen pitänyt yhtän merkkiä harwaitseman
 rukouksen kuulemisesta, eli jotain wastausta saaman Ju-
 malalta kaiken huutonsa ja rukouksensa päälle; ei yh-
 tän todistusta näkemän Jumalan rakkaudesta ja tah-
 dosta että Händä autta, j. n. e. niinkuin ne kadotes-
 tutkin

tutkin (Ps. 22: 2, 3, 12), Ja, Hänen tähtni myös walitta oman sydämensä yli: Minun sydämeni on minusa waipunut (Ps. 40: 13).

§. 20. Että syndiset, jotka hengellisesti kuolleet owat, ja ne kadotetut ijankaikkisessa kuolemassa myös owat ulos suljetut Engelsein ja niiden pohain seurasta, se on xpi wälttämätön seuraus siitä, että he Jumalalta hyljättyt, ja Hänen yhteydestänsä ja osallisudestaan ulosheitetyt owat (Luc. 16: 26. Matth. 25: 32). Samati tuli myös JEsus ihmisildä ylönnetty; ulosheitetyi Jumalan Kaupungista ja eläwitten maasta, ulosrewäistyi eläwitten kimpusta ja pyhain yhteydestä niinkuin xpi kirous, ja luetui pahantekidain sekaan (Jesa. 53: 8, 12. Matth. 26: 56, Luc. 23: 18, 32. Joh. 19: 15, 16); sillä Hänen piti synnisten kaltaisen, heidän rangaistuksens sühten, kaisisa oleman. Sentähden walitta Hän myös Minä olen muukalaisxi weljilleni tullut, ja oudoxi äitini lapsille (Ps. 69: 9). Minä olen sydämestä unhotettu niin kuin kuollut, minä olen niinkuin rikottu astia (Ps. 31: 13).

§. 21. Tämä ylönnäminen alkoi tostin Gethsemanessa, mutta ristin päällä käwi se korkeimmallen; sillä ehkä JEsus Gethsemanessa vastaanottaisansa kuoleman tuomionsa Isäldänsä, niinkuin Ylimmäiseldä Duomarilda jo tunsti ensimmäisen kuollon ja kadotuksen katkeruden, niin Hän kuitengin näki muutamansäteen Jumalan kaskwoin walkeudesta, ja wiewoitettiin Jumalan rakkaudelta wähhällä lohduksella, sillä Jumala lähetti Engelin taivaasta wahwistamaan Händä (Luc. 22: 42) ja waikka se ainoastans oli xpi luondokappale, jonga Jumala, joka itse on Luoja, lähetti Hänen tygönsä; niin oli se kuitengin merkki siihen, ettei Hän wieslä ollut peräti ylönnannettu Isäldänsä,

ei myös Hänen pyhildä Engeleildänsä ja heidän seura-
 rastans ulos suljettu. Ei ollut Hän myös silloin wies-
 lä eroitettu kaikesta muiden pyhäin yhteydestä, niin-
 kuin ne hengellisesti kuollet ja kadotetut ijankaikkisessa
 kuolemassa; sillä Hän taissi wielä yhderi merkixi sen
 päälle mennä Operustlastensa tygd, pitä seuraa heis-
 dän kansansa, puhutella heitä, niin hywin kuin Isään-
 säkin (Matth. 26: 40 = 46). Hän kutsui myös sil-
 loin Jumalata Isärensä: Minun Isäni, jos mah-
 dollinen on, niin mengän pois minulda tämä
 kalkki, ei kuitengait niinkuin minä tahdon, waan
 niinkuin Sinä. Matth. 26: 39. Sen teki Hän
 wielä kohta sen jälkeen, kuin Hän oli ristinnaulittu,
 ja ennen kuin se waikain kuoleman kamppaus aurin-
 gon pimenemisen kansa alkoi: Isä, anna heille an-
 dexi, sillä ei he tiedä, mitä he tekewät (Luc. 23:
 34); ja myös lopulla, koska pimeneminen (josta koh-
 ta enämmin mainitan,) niin hywin kuin Hänen kär-
 simisensäkin oli päätetty: Isä, sinun käsisis minä
 annan hengeni (Luc. 23: 46). Mutta pimeyden
 päälleseisoisa, oli tämä ylönnandaminen wasta ylim-
 mällä; sillä koska se oli ohitse mennyt, walitti Hän
 wasta sen yli: Minun Jumalani, minun Jumala-
 ni, miixis minun ylönnannoit (Matth. 27: 45, 46).
 Silloin tuli Hän myös peräti hylätyxi Engeleitä;
 sillä ei löytä mitän todistusta sen päälle, että he sil-
 loin olit Hänen ympärillänsä ja lohdutit Händä.
 (Hebr. 2: 9) Silloin oli Hän myös ulos suljettu
 pyhäin seurasta: ja merkixi siihen, ei Hän tainnut
 nähdä äitiänsäkkän, Johannesta, ja niitä muita usko-
 waista, jotka seisoi Hänen ristinsä tykönä, sen syngi-
 än pimeyden tähden; ei Hän tainnut puhutella heitä
 näiden hetkein päälleseisoisa, wähemmin jotain seuraa
 pitä heidän kansansa; sillä Hän oli ristiin kiinnitau-
 littu.

sittu. Silloin mahdoit myös kaikkein eläwitten äänet waiketa, sen hämmästyksen tähden, johonka he saattetin, koska yri kauhittawa pimelys peitti maan kolme hetkee, jonga suhten historia ei mainitse yhdestäkän sanasta, joka silloin olis puhuttu. Ja niin oli JESUS nyt samasa tilasa, kuin ne kadotetut ijankaikkisesa kuolemasa, jotka owat eroitetut Jumalasta, Engeleista, pyhistä ja kaikista eläwistä.

§. 22. Mutta tämä ei vielä kyllä ollut, että JESUS tässä muotoa tuli Jumalalda ylönnannetuxi, ulos suljetuxi pyhäin seurasta, ja että Hän sen suhten kaipaisti sielufansa kaikkea hywää, niinkuin se ijankaikkinen kuolema seisoo siinä, että niillä kadotetuilla puuttu kaikkea hywää, kaikkea lohduitusta Jumalalda, kaikkea Hänen kaswoinsa katselimesta; j. n. e. waan Hänen piti myös, niinkuin ne kadotetutkin, tunden kaikkea pahaa, joka paha seisoo kaikisa ijankaikkisen kuoleman waiwoisa, jotka kokoonwedettiin pituudesta, mutta siihen siaan lisättin korkeudesa ja sywydesä, ja jotka waiwat nyt yhtä hawaa langeisit Hänen päälensä. Silloin tähtyi Hänen kärsiä kaiken Jumalan wihan, kaiken lain kirouksen, kaiken synnin katkeruden, kaiken Satanan julmuden kadotettuja wastan kaiken kadotuksen woiman ja helwetin pinan (Ps. 22: 7, 8. 12: 18. 40: 3, 13. 69: 2-6. Jesa. 53:). Silloin tähtyi Hän ulosseisoa sen ijankaikkisen kuoleman tuuskallista särkemistä ja pilaamista, sen siteitä ja kahleita, sen kauhistusta, hämmästystä ja ahdistusta. Silloin nousit kaikki sen pohjattoman meren tuliset aallot ja lainehdit Hänen ympärillänsä, yri sywyys pauhaisti tätä ja toinen sywyys siellä. Silloin ulospuhkesit kaikki Jumalan wihan wirrat yhtä hawaa ja syöpit wetensä Hänen päälensä; kaikki Bellalin ojat juopit Hänen sieluhunsa. Silloin lai Hän yriänsä

maistaa

maistaa ja tuta sitä, jota kaikki kadotetut yhteen pitää iankaikkisudessa tundenan, ja on sen waikutus ja päälleseuraus (Hos. 9: 12). Ja niinkuin ne kadotetut iankaikkisessa kuolemassa makawat yhdessä pimeydessä, joka kutsutan ulkoiseksi pimeydeksi (Matth. 22: 13. 2 Pet. 2: 17. Jud. v. 13), joka yhdeksi osaksi alkaa hengellisessä kuolemassa (5 Mos. K. 28: 29. Jesa. 59: 8, 10); niin on myös Jesuren sielu mahtanut olla senkaltaiseen pimeyteen upotettu; ei niin, että Hänen sielunsa olis ollut täytetty sokeudella, tietämättömydellä, tyhmydellä ja epämisellä, joka myös Raamatussa kutsutan pimeydeksi (Sananl. 4: 19. Luc. 1: 79), mutta luetan meidän turmelukseen ja siitä seurawaiseen synninwelkaan, ja tuli niinmuodon ainoastans tygölkemisen kautta heitetyn Hänen päällensä (Ps. 69: 6); waan ainoastansa siinä päällekatannosa ja määrässä, kuin tämä pimeys ulosteeksi yhden osan synninrangaistuksesta hengellisessä ja iankaikkisessa kuolemassa. Senkaltaisessa ymmärryksessä ulostemalla Christus kärsimisensä wajomisen kautta sywään mutaan, josta ei pohjaa ole; sywäin wetten kautta; yhden sywyttien lainomisen ja kaiwon suun sulkemisen kautta Hänen päällensä, Ps. 69, 3, 15, 16. josta Hän ei ainoastansa, niinkuin ennen sanottu on, ei tainnut nähdä wähindäkän merkkiä siitä rakkaudesta, kuin Hänen Isäkkäns oli ollut Händä vastaan, ei wähindäkän armo-sädettä Jumalan kaswoin walkeudesta, joka ennen oli walaisnut Hänen sydämensä; waan se musta ja hirwittäwä helwetin lieke liehtoi ja pyöri Hänen ympärillän, ja kaikki luke mattomassa paljoudessa Hänen päällensä lafferut synninwelat seisoi Hänen edesänsä, oli Hänen ja Jumalan kaswoin walkeuden waihella, ja uhkasi Händä kuolemalla, wihalla, kirouksella, surmalla, jota kaikki

Eia Hän loppumattomasa kätkerudessa maissi ja tynsi (Ps. 40: 13). Ja niinkuin kadotetut ulkoisessa pimeudessa, täytyvät ympärillensä kuulla yhtä surkkaa hutoa ja kamahuttavaa myrsemistä itkusta ja hammassten kirstyxeistä (Math. 8: 12); niin oli myös JEsusen samati asiat, niiden Hänen molemmilla sivuillansa Hänen kansansa ristinnaulittuin pahantekisiin suhten (Matth. 27: 38); sillä muu elävitten ääni ei kuulunut pimeyden päälleseisoisa, niinkuin sanottu on, eikä myös historia siitä mitään mainitse, vaan ainoastans mitä puhuttiin ennen kuin pimeys alkoi, ja sen jälkeen sitten kuin se oli loppunut. (Matth. 27: 35-44. 46-50. Luc. 23: 32-43, 46). Ja! niinkuin kuolleitten siinä ulkoisessa pimeudessa täytyi sivullansa havata niitä riettahia helwetin hengejä (Matth. 25: 41); niin on uskottava, niinkuin xri osa wanhoinsta Kirkkoisista luule, että myös JEsus, jonga piti kaikessa ulosseisoman sen iankaittisen kuoleman waiwat, on tähtynyt sen hirwittäwäisen pimeyden alla nähdä pimeyden henget ympärinsä lendelewän kauhistawaisesa muodosansa, jotka osittain lisäisit Hänen waiwansa, osittain kiusaisit Händä Jumalan häwäisemiseen ja epätoivoon, joka ei kuitengan heille menestynyt, niinmuodon kuin JEsus ainoastans piti meidän rangaistuxemme ulosseisoman, mutta ei saastutaman itsensä meidän synneillämme muulla keinon, kuin tygöiukemisen kautta.

Katken tämän hirwittäwän pahan, joka seiso helwetin pinasa, ja sen ulkoisen pimeyden iankaittisisa waiwoisa kokoonwedettyinä, on JEsus niinkuin sanottu on, yhtä hawaa ulosseisonut: ja se päälleseisoi, niinkuin historia anda tilan päättä, ei pidemmältä kuin kolme hetkeä, nimitäin kuudennesta yhderänteen hetkeen asti ristin päällä, eikö kello kahdeksatolmen

menellä puolipäivän aikaan, kello kolmeen asti *). Tätä JEsuxen sielun sisällistä pimeyttä vastaisi yri ulkonainen syngiä pimeys, joka ulottui koko mailman yli ja päälleseisoi näinä kolmena hetkenä; sillä aurin- go kadotti ylönuonnollisella tavalla walonsa **). JEsus

*) Judolaisen tapa oli alotta päivän hetkein lukua kello 6:delta aamulla meidän luumme lälken, ja niin myöden oli heidän kolmas hetkensä, kuin meillä kello on 9, ja kuudes hetki, koska meillä kello on 12. Ewangelistat Matheus, Eug. 27: 45, Marcus, Eug. 15: 33 ja Lucas Eug. 23: 44 todistavat yrimielisesti, että pimeneminen alkoi kuudennella hetkellä eli kello 12. Mutta Johannes Eug 19: 14 sanoo, että Pilatus kuudennella hetkellä andoi JEsuxen ristinnaulilta: jota vastaan Marcus Eug. 15: 25 sanoo, että ristinnaulitseminen tapahdii kolmannella hetkellä eli kello 9. Tämän eri ajanluun yhtensowittamisen tähden, ovat usiammat selityret ylöskullet, joiden seasa se käypi liki totuutta, että Johanneren Terti on tullut muutetuyi munamisa Kopioisa, koska ne kirjoitettin, joka nähtävä on niin howin vanhain Opettajain todistuksesta, kuin myös vanhoista Manuscripteistä (niissä Johanneren Ewangeliumin Kopioista, jotka vanhoina aikoina kirjoitettin, koska Kirjanpránttiä ei vielä ollut). Niissä luetan kuudennen hetken siasa se kolmas hetki, joka Alkuterin syrsään myös on ulospandu, osottaari sen erinkaltaisen lukemisen laodun, kuin vanhoisa Kopioisa, asettaisa heitä toinen toisensa rinnalle, on harvattu. Niin myöden on JEsus, niinkuin Johanneren todistus Alkuterin jälken, oikein pitä luettaman, kolmannella hetkellä saanut kuoleman duomionsa (Joh. 19: 4): ja niinkuin Marcus (Eug. 15: 25.) tietä anda että ristinnaulitseminen tapahdii samalla kolmannella hetkellä; niin me sitä warsin selkiästi ndemme, kainga JEsuxen wiholliset niin hartasti himeitsit kaska murha kähänsä JEsuxea wereen, että he ei airoastans ei ollengan wiitytellet duomion täyttämisen kansa, niin pian kuin se oli langetettu, waan he olit myös edeltäpäin warustanet kaikfia, kuin ristinnaulitsemiseen tarwittin, niin että JEsus tuli lähes samalla hetkellä ristinnaulituri, kuin duomiturikin. Wähindingin tapahdii molemmat asiat kolmannen hetken ymbärillä, eli wähdän edellä ja jälken kello 9. edellä puolen päivän.

**) Ettei se ollut joku luonnollinen pimeneminen on pää

sus oli silloin ennen kuin tämä ulkonainen pimeys
 alkoi, ja sen kansa se sisällinen pimeys Hänen sielun-
 sansa, rippunut kolme hetkee ristin päällä, nimittäin
 kello yhdeksästä edellä puolen päivän: ja niinä kolme-
 na hetkenä yhdeksän ja kahdentoistakymmenen välillä,
 ennen kuin se vaikein kuoleman kirkkoitus alkoi, löy-
 dämme me, että JESUS on puhunut kolme sanaa: yh-
 den Hänen toivalliselle Isänsä, koska Hän rukoi
 vihollistensa edestä (Luc. 23: 34); toisen äitillensä ja
 Johannexelle, koska Hän teki aseruxen äitinsä ruumil-
 listesta yöspitämisestä Hänen kuolemansa jälkeen (Joh.
 19: 26, 27); kolmannen sille katuwaiselle ryöwäriille,
 koska Hän wakuutti händä, että hän sinä päivänä
 piti oleman Hänen kansansa Paradisissa (Luc. 23: 43).
 Mutta kuudennella hetkellä eli kello karkoistakymmenen-
 dä puolipäivän aikana, koska kaikki heitettiin piina ja
 se ulkonainen pimeys alkoi kaikkein hirmuisimmasti
 Händä waiwamaan, ja koska merkiti siihen, se luon-
 nollinen pimeyksen sillä samalla otti alkunsa; niin lan-
 geisi JESUXEN päälle niin waiwia ahdistus ja ijankaik-
 kisen kuoleman tuska, ettei Hän näinä kolmena hetke-
 nä woinut yhtän sanaa puhua, waan täytyi ainoa-
 stans otella ja kirkkoitella Jumalan wihan, kuoleman,
 kirouksen ja kadotuksen kansa, sibi kuin Hän wihdoin,
 sittä kuin nämät kolme hetkee olit lopulle käynet; sit-
 tä

tettäwä osittain siitä, että se oli kokonainen ja päälleseisoi
 kolme hetkee, joka luonnon juorun jälkeen, ei ole mahdollinen;
 osittain siitä, että tämä pimeneminen tapahdii täyden Kuun
 aikana, koska Kuun ei taida tulla auringon ja maan wäliin,
 ja warjota auringon walkeutta; waan on silloin auringota
 juuri wastan, niin että maa on heidän molembain keskellä,
 josta tilasa kuu tavallisesti pimenee. Mutta että tämä pime-
 neminen tapahdii täydellä kuulla, on siitä nä'täwä, että nyt
 oli Pääsiäis juhla, jonga Judolaiset wietit Täyden kuun päi-
 wänä eli 14 päivää jälkeen uudenkuun (2 Moj. K. 12: 18).

tä, kuin pimeneminen Hänen sielufansa, ja vnnä sen kansa se luonnollinen pimeys kello kolmen aikana jäl-
 Ken puolen päivän oli laannut; sittä kuin kaikki sen
 ianjakkaisen kuoleman waiwat olit täpteen, määrään
 ulosseisotut ja rupeisit nyt lievenemään, ja ei mitän
 muuta puuttunut Hänelä, että kärsiä, kuin se luon-
 nollinen kuolema; sittä kuin Hän niinmuodon loppu-
 mattoman piinansa jälkeen kivouken duomion alla,
 pääsi, niin sanoin, hengittämään, ja sai jotain wois-
 maa, että taas taita puhua, niin Hän ulospuhkeisi
 wäkewään huutoon, ja niinkuin Dawid (Ps. 22: 2)
 sanoo, parkuun: Minun Jumalani, minun Juma-
 lani, mikis minun ylönannoit (Matth. 27: 46).
 Ei Hän täsä sano: Isä, waan: minun Jumalani,
 osottarensa sen kautta että Jumala, näiden pimiään
 hetkein päälleseisoisa, ja koska Hän kärsi sen ijan-
 kaikkisen kuoleman hirmuiset waiwat, ei millän muotoa
 menetellyt Hänen kansansa niinkuin yri Isä, waan
 niinkuin yri angora Duomari.

§. 23. Nyt, eikö siis JEsusella Hänen waiwain-
 sa jälkeen ole ollut syytä sanoa meille: Sinä sait
 minun työtä tekemään sinun synnissäs, ja olet teh-
 nyt minulle waiwaa sinun pahoisa teoisas (Jesa.
 43: 24.)? Eli mitengä meille näky? Ei me tosin ole
 woinet paljon nähdä: mutta että sen jälkeen puhua
 kuin me nähnet olemme, ongo meidän mielestemme
 JEsus kowin helposti pääsnyt kuoleman läpi, jonga
 Hän meidän siasamme allekäwi? Ongko meillä sydän
 sillä paikalla, että me saattaisimme olla Händä wa-
 stan, ja epäuskolla toistamiseen ristinnaulita Hänen?
 Hän näke sen itse parhain, ja yri joka päiväinen
 koettelemus ja waarinottaminen Christittyn menets-
 telemisestä yhteisesti, pitä meille kyllä peränajarusta
 andaman, millinen meidän sydämemme Händä wa-
 stan

stan on ollut, kuinga me nyt olemme, ja toisti tulla taidamme Händä vastaan taipuneri, koska nämät siis Futuret ohitsenenenät, jotka nyt JEsuxen ristin tyföinä ovat mahtanet meissä ylöstulla. Silloin saapi Euka tiesi mailma, niinkuin hänellä ennengin on ollut, suurimman osan meidän rakkaudestamme, uhristamme, työstämme, waiwastamme; mailma, joka ei tee meille paljon hywää, waan tahtoo niinkuin yri wihollinen surmata meidän sielujamme, hän saa enimmään osan: ja JEsus, joka on meille tehnyt niin paljon hywää, joka on andanut hengensä kuolemaan, ostarensa ja lunastarensa meitä siitä, Hän saa kaikkein wähin. Ja, Ja! Me samme kyllä kerran nähdä, Euka tämän kautta tulee lopulla enämmin kärsimään, tahikka JEsus, eli me. JEsus ei tunne siitä enää mitään waiwaa, waiikka sanotan, että Hän toistamiseent ristinnaulitan (Hebr. 6: 6.): Hän on kuolemansa läpi käynyt ja kaikkinsa ulosjuonut (Rom. 6: 9, 10.) Jumala tehkön, ettei se takaisin seisoi ja puuttuis meidän. Niin ei se olla pitäis; se olis JEsuxen pääletarkeitusta ja tahtoa vastaan, ja me saatamme olla siitä pelastetut ja wapaat. Jumala suokon siis, ettemme tällä lyhyellä elon ajalla niin häijyisti menettelis itsemme kansa, että me hämmästyellä wihdoin saisimme nähdä, että me olemme pistänet. Zach. 12: 10. Joh. 19: 37.

§. 24. Mutta katsellam nyt päälliseri 3:nexi: kuinga meidän Wapahrajamme on meidän, luonnollisen kuoleman allekäynyt. Sittä kuin Hänen waikein piinansa meidän hengellisen ja ijankaikkisen kuolemamme alla, joka yhtä hawaa langeisi Hänen päällensä, oli loyetetty, niin että Hän jälleen tuiji puhua ja julkisesti uloshuuta meille sanomattomaxi iloksi: se on täytetty (Joh. 19: 30); Sitten kuin Hänen

nen werensä oli ulosjuosnut, ja Hänen voimansa wäkivallaisen pilamisen kautta puuttunut, ehkä ei sillä muotoa, kuin ihmisten kansa tavallisesti tapahtuu, joka on päätettävä Hänen wäkewästä huudostansa viimeisellensä (Matth. 27: 50); niin Hän hangitsee itsensä lähestyväiseen kuolemaansa. Hän pitää surua sielustansa, mutta ei ruumiistansa, ehkä se näytti, että Hänen olis tullut siitä myös jotain huolda pitää, niinmuodon kuin Hän oli monelta ja hirmuiselta wiholliselta ympäröity: mutta Hän jättä sen murhen toisille, ja pitää itse ainoastans sielusta surua, kuinga se kuoleman jälkeen Jumalan tykö tulla taidais. Hän huusi suurella äänellä Isänsä tykö: Isä, sinun käsies minä annan hengeneni (Luc. 23: 46). Jumala suokon, että me tänäpäinä oppisimme Häneltä, edes kaikkea surua wetämään meidän sielustamme, että se hywään satamaan tulis kuolemassa, koska se maailmasta lähtemän pitää, ja jättämän tämän raadollisen majansa, joka niin suurella huolella holhetan, waikka se kuoltuansa ei tule muuri, kuin toukkain ja mätäntämisen saalipi (Syr. 10: 13).

§. 25. Sittä kuin JESUS sillä muotoa oli andanut sielunsa Isänsä käsiin; sittä kuin Hän oli waiwa sen päälle, että sen piti hywään majan saaman; niin ei mitän muuta puuttunut, kuin että Hän silloin päänsä kallistamisen kautta, ikänäns kuin tahtoi anda merkin kuolemalle, että se nyt tulis ja ratkaisis sen luonnollisen siteen Hänen ruuminsa ja sielunsa waihella: Hän kallisti päänsä ja andoi hengensä (Joh. 19: 30). O! mitä mahta tämä nyt waikutta meidän tyköämme, jotka seisomme Hänen ristinsä luonna ja katsellemme, kuinga tämä meidän Isämme, meidän sielumme Ilkä, meidän Kuningamme, meidän Jumalamme ja Wapahajamme kuolee? Onko joku meidän

dän seasamme, joka tämän ohesa taita olla kova ja tunnotoin? Taidammako nyt nähdä ja mieleemme johdatta Hänen ristiin päälle rippuwaisen hengettömän ja suomitun ruuminsa, Hänen rewi-
tyyn, weresteyn ja meidän tygömmme alaspäin kallistetun päänsä, Hänen waliehtunet kaswonsa, Hänen sinertäwäiset hunkensa, Hä-
nen läwistetyt kätensä ja jalkansa, tunnottomalla sydämellä. Ja!
Jumala tiesi, kuinga se käypi meitä sydämmelle: Wähindäingin
anda meille jokapäiwänen koettelemus tässä asiassa kyllä peräna-
jarttelemista.

§. 26. Mutta JESUS on kuitengin kuollut meidän ede-
stämme. Hän kuoli senkaltaisella kuolemalla, kuin meidän luon-
nollinen kuolema on, ehkä Hänen kuolemansa oli wäkiwaltainen;
sillä ei Hän tainnut kuolla josta kusta siällisestä syystä, kuin me.
Hän oli wapa kaikesta synnistä ja kaikista sen waikeuksista ruu-
miansa, ja ei tainnut sentähden olla sairautten ala annettu, jot-
ka kuoleman waikeuttawat; waan Hän oli ruuminsa puolesta
kuolematoin niinkuin Adam ennen langemista. Hän ei tainnut
niinmuodon muulla tavalla kuolla, kuin ulkonaisen wäkiwallan
kautta: mutta Hän kuoli kuitengin totisesti, joka woihallisim-
masti wahwistettin Hänen kylkensä aukipistämisellä; sillä niin
muodon kuin tämä pisto käwi sydämen läpi, ja siitä uloswuosi
weri ja wesi toinen toisestans eroitettuna; niin ei ollut mah-
dollinen, että jotain hengeä Hänesä vielä olis ollut: ja Kaa-
mattu puhuu myös aiwan monesa paikasa meidän Wapah-
jamme kuolemasta niinkuin totisesta kuolemasta. Ap. E. 2: 23.
Rom. 8: 34. Phil. 2: 8. ja mualla.

§. 27. JESUS kuoli niin hiljaisesti, niin mieluisesti (Jesa.
53: 12); Hän andoi ylös hengensä niin kärkewäisesti kuin ka-
ritsa, joka teuraxi wiedän, ja ei Hän koskan walittanut ulko-
naista waiwaansa ja pinaansa (Jesa. 53: 7); niin rytywäi-
festi, sitten kuin Hän kaikki oli täyttänyt, toimittanut talonsa,
pelastanut sielunsa tehnyt Testamentinsa ja lunastanut koko mail-
man. O! minun sieluni kuolkan tämän Wanhurstaan
kuolemalla, ja minun loppuni olkon niinkuin Hänen
loppunsa (4 Mos. K. 23: 10)! Kuinga hywin me olisim-
me tänäpäinä katsellet Hänen kuolematansa, jos me oppisimme
kuolemaan niinkuin Hänain, siinä määräsä kuin se on meille
mahdollinen että olla Hänen kaltaisensa, koska se meille niin
tietämätöin ja niin painawa kuoleman hetki lähestyy!

§. 28. Nyt minun Rakkahani! mahdamme me Herran
nimeen eritä toinen toisestam, sitte, kuin me lyhyellä hetkellä
olem-

olemme' kooşa ollet ja kateket Jesuren kuolemata syndisten edestä. Me mahdamme nyt niiden uskovaisten kansa jotka seisoi Hän en ristinsä ymbärillä, mennä kotia, itkeä ja hyöda syndisille rinnoillemme, että me tätä nähnet olemme. Ja Herra tehkön, että tämä näky käwis meitä niin paljon sydämelle, ettei se koskaan menis meidän muistostamme ja meidän ajatustamme! Jumala andakon sen taituutta meitä, että me sinä aikana kuin me olemme edespäin libasa, waellaisimme meidän ristinnaulitun ja tapetun Jesuren näkywisä, niin että Hän aina seisoi meidän silmäämme edestä senkaltaisna, kuin me Hän en tänäpänä nähnet olemme! Silloin työalangiais meille muun seasa myös sekin hyödytys, josta me yhdellä kirkkoweresä weisamme: Hekumas jos hehkuu pyytä, Liha weri syndinen, Haawais muisto estä siitä, Kost' ne johdu miehen, Kosta Satan kiusa täällä, Luotan aina ansios pääll, Häijyn juonet se niin sulke, Kimbustan ett häpiällä sulke. Mailma minua pyytä pettä, Juonell' monell' kawalall', Kadotukseen minua wetä Häijy iloll', hekumall', Waan kuin mieleen johdatan Jesu! waiwas waitian, Pyhydes niin taidan pysyy, Salut häijyt poses sysi' (Suom. W. K. 147: 23).

Mutta ennen kuin me eriamme toinen toisestam ja menemme kotia, niin muistakama yhtä welwollisutta, jota meidän tulee osotta meidän tapetulle Jesurellemme. Alkämä mengö pois Hän en tykyänsä, ennen kuin me otamme Hän en alas ristin pääl-dä, jos me kuka ties olemme Hän en toistamiseen ristinnaulinnet. Ottakama Hän en myötämme kotia ja pitäkämä muretta Hän en hautaurestansa! Alkämä kieldäkö Hän eldä sitä; sillä Hän on ansainnut meildä sen ja vielä paljo enämmän. Sun fame Hän eldä yhdere wähäri todistureri meidän rakkaudestam ja kiitollisudestam meidän parhan hautamme, joka on meidän sydämämme! Ah Jesu rakkain, Sun hautas ain Mun sydämeni liene, Etts siell lepaat makiaist, Tygöm sinuas riensnä! Suom. W. K. 154: 6. Amen, Kiitoren sul ijäisest, Jesu! sawon haluisest. Amen.

~~247. III. 102.~~

Re. Paarmaja.
Nohrborg